

Čís. 6755.

Byla-li směnka indosována po uplynutí protestní lhůty, stala se směnkou na viděnou, takže, nebyla-li do dvou let presentována a po případě protestována, pozbyl oprávněný směnečného nároku proti vydateli, nikoliv však proti příjemci směnky. Tříletá promlčecí lhůta proti přijateli směnky počíná tu ode dne původní splatnosti směnky.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1927, Rv II 855/26.)

K žalobě Úvěrního družstva, na něž byla směnka indosována po uplynutí protestní lhůty, byl vydán směnečný platební příkaz proti přijateli směnky. V námitkách uvedl žalovaný najmě, že směnka nebyla protestována ani v době splatnosti dne 31. března 1923, ani že nebyl protest vykonán po dodatečném indosamentu, připojeném po dni splatnosti. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. **D ů v o d y:** Podle tvrzení žalující strany jest žalovaný přijatelem. Proti přijateli není potřebí směnku protestovati, pak-li není směnka domicilována, a proti přijateli se promlčuje směnečný závazek až za tři léta ode dne splatnosti směnky. Již při směnkách na viděnou běží tato tříletá lhůta ode dne splatnosti směnky a, poněvadž směnka byla žalována v rámci tříleté lhůty ode dne splatnosti, jest žalovaný směnečně zavázán. Pro posouzení projednávaného případu rozhodnou jest otázka, zda žalobce Úvěrní družstvo zažalované směnky nabylo směnečně s účinkem, že práva směnečná ze směnky na ně přešla. Podle přesvědčení soudu přešla práva ze směnky směnečně na žalobce, poněvadž směnka nebyla protestována. Podle §u 16 směn. ř. jest protestování směnek zákonným předpokladem, za něhož se oběh směnky ukončuje a další převod směnky se směnečným účinkem jest nepřipustným. Poněvadž směnka byla girována po splatnosti bez protestu, přešla práva ze směnky směnečně na Úvěrní družstvo se směnečnými účinky. Kromě toho jest žalovaný přijatelem, nikoliv regresním dlužníkem a proti přijateli se promlčuje směnečný závazek až za tři léta ode dne splatnosti směnky. I při směnkách na viděnou běží tato tříletá lhůta ode dne splatnosti směnky. Poněvadž směnka byla zažalována v rámci tříleté lhůty ode dne splatnosti, jest žalovaný směnečně zavázán (rozhodnutí ze dne 25. června 1857, čís. 5254 P 108). **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Věc nebyla posouzena nespávně po stránce právní a odkazuje se v tom směru k správným důvodům prvního soudu, k nimž se dodává toto: Žalující družstvo jest indosatářem, žalovaný jest přijatelem směnky. K zachování směnečného práva indosatářova proti přijateli směnky není podle čl. 44 směn. ř. s výjimkou směnek domicilovaných potřebí ani presentace v den splatnosti, ani protestu. A protože podle čl. 77 směn. ř. proti přijateli směnečný nárok promlčuje se teprve ve třech letech ode dne splatnosti směnky a směnka v tomto případě byla splatnou 31. března 1923, jest podáním směnečné žaloby dne 19. prosince 1925 promlčení přetrženo.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Soud odvolací posoudil věc po stránce právní bezvadně. Dlužno sice přisvědčiti dovolateli, že sporná směnka nabyla tím, že byla indosována po uplynutí lhůty protestní (čl. 16 druhý odstavec směn ř.), povahy směnky na viděnou a že podle obdoby čl. 31 směn. ř. měla býti do dvou roků presentována ku placení a po případě protestována. Nestalo-li se tak, pozbyla žalobkyně ovšem směnečného nároku proti vydateli směnky, avšak nikoliv proti žalovanému jako příjemci směnky. Jak již soud odvolací správně vystihl, není podle čl. 44 směn. ř. k zachování směnečného práva proti přijateli ani presentace ani protestu zapotřebí, vyjmouc směnku domicilovanou, o kterou však zde nejde. Pokud se týče otázky promlčení sporné směnky, nelze ovšem na ni hleděti tak, jako kdyby vůbec nebyla obsahovala dobu splatnosti. Směnka byla původně splatná dne 31. března 1923 a od tohoto dne běží tříletá lhůta promlčecí čl. 77 směn. ř., tudíž do 30. března 1926. Poněvadž žaloba byla podána dne 19. prosince 1925, nezanikl směnečný závazek žalovaného. Komentář Staub-Stranz, jehož se žalovaný dovolává, vyslovuje ovšem názor, že směnku, indosovanou po uplynutí lhůty protestní, třeba podle obdoby čl. 31 směn. ř. do dvou roků presentovati ku placení, nijak však nevyslovuje názor, že by jinak majitel směnky pozbyl směnečného práva také proti přijateli (sr. cit. komentář čl. 20 pozn. 9 a čl. 31 pozn. 5).

Čís. 6756.

Šem 908 obč. zák. dáno sice straně, jež neměla viny na splnění smlouvy, právo podržeti si závdavek, nikoliv však i právo, podržeti si splacenou část kupní ceny.

Odpadl-li právní důvod, podržeti věci, jež byly dány jako pravý dluh, může je od příjemce požadovati zpět ten, kdo je dal (§ 1435 obč. zák.), při čemž nezáleží na tom, zda je dal na vlastní či na cizí skutečný dluh.

(Rozh. ze dne 1. února 1927, Rv I 1087/26.)

Žalobce koupil společně se svou manželkou od žalovaného nemovitost a zaplatil ze svého ihned 1.000 Kč jako závdavek a 16.000 Kč jako splátku na kupní cenu. Ke splnění smlouvy nedošlo a žalobou, o níž tu jde, vymáhal žalobce vlastním jménem na žalovaném zaplacení dvojnásobného závdavku a vrácení splátky na kupní cenu. Žalovaný namítl nedostatek žalobcova oprávnění ku sporu, ježto nemovitost koupili oba manželé, a dále, že ze smlouvy sešlo zaviněním žalobcovým. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl žalobu ohledně zaplacení dvojnásobného závdavku, vyhověl jí však, pokud se domáhala vrácení splátky na kupní cenu. K odvolání žalovaného o d v o l a c í s o u d n a p a d e n ý rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaného.